

El 'Festival Shakespeare', una aposta que val la pena

A Mataró li cal una ubicació urbana

La implicació, per primer cop, de Mataró i el seu ajuntament a la sisena edició del 'Festival Shakespeare', que ha tingut lloc del 28 de juliol al 3 d'agost a Santa Susanna i a la capital del Maresme, ha tingut l'efecte pràctic de mantenir el festival amb vida. I aquesta ja és una bona notícia.

UN REPORTATGE DE COMAS SOLER I FOTOS CEDIDES

Continuïtat i factors adversos

La direcció de la Montse Vellvehí i el seu equip ha assegurat la continuïtat del fil que es va iniciar fa cinc anys a Santa Susanna. Aleshores, tot cal dir-ho, més com a digressió de consum turístic que no pas com a conseqüència d'una vo-

luntat d'excel·lir en el coneixement i la difusió de l'obra xespiriana. Sigui com sigui, el cert és que ara cal apuntar al bon treball de la Montse l'haver sabut trobar una programació eclèctica i prou variada que ha tingut la virtut de cobrir l'expedient d'un any que tothom sabia

que era de transició i que comptava amb un pressupost més aviat minso. El mèrit de la pervivència no ha estat menor, si es té en compte que un seguit de circumstàncies jugaven com a factors adversos: des de la poca anticipació en fer públic el festival, fins al difícil encaix de les seves dates en el calendari local, passant pel caràcter críptic i poc atractiu de tot el material de propaganda. Per no parlar de la confusió que suposa la referència constant i barrejada a dues localitats prou allunyades, tant físicament com sociològica, com són Santa Susanna i Mataró, en un context estiuenc en què hi ha muntatges amb nom de festival a cada cantonada.

CONTINUA A LA PÀGINA SEGÜENT

S'ha d'aclarir aviat quin és el caràcter del festival

CONTINUA DE LA PÀGINA ANTERIOR

Balanç artístic

Des del punt de vista artístic, a l'hora de fer un balanç dels vuit espectacles presentats no es poden obviar les circumstàncies de dificultat que han estat assenyalades. El festival començava el 28 de juliol amb l'única representació programada a Santa Susanna. Can Ratés era el marc de 'Homes de Shakespeare', una creació col·lectiva de la companyia 'Dei Furbi' dirigida per Gemma Beltran. Un muntatge, menor però correcte, que ja s'havia pogut veure mesos enrere al Nou Tantarantana de Barcelona. Confeït a base de fragments de les obres més conegudes del dramaturg anglès, té un refons de comicitat i d'absurd i el suport musical directe de dues violoncel·listes en escena.

Una sessió de música i cant a la masia de can Ribot va servir, la nit del 30 de juliol, com a inauguració del festival a Mataró amb connotacions de festa de societat i sopar inclòs. S'hi presentava 'Sonnets', una producció que l'any 2003 ja havia estat a Santa Susanna, dirigida per Éric Lacascade, en la qual Norah Krief canta –gairebé tots en francès– una vintena dels sonets de temàtica amorosa que Shakespeare va compondre. Amb l'eficaç adaptació de Pascal Collin i el coixí melòdic de Frédéric Fresson, madame Krief omple l'escenari i ho fa de meravella.

El dia següent a la tarda, a l'ermita de Sant Simó, el contratenor Xavier Sabata i el conjunt instrumental 'Laberintos Ingeniosos' dirigit per Xavier Díaz-Latorre van protagonitzar una vetllada musical memorable, centrada en autors anglesos coetanis a l'època de Shakespeare. Sobreposant-se a una calor asfixiant, van donar una lliçó de solidesa tècnica i d'entrega personal. I van demostrar l'encert de la direcció del festival en donar cabuda en el programa a d'altres facetes artístiques, més enllà de la dramàtica.

Al vespre, altre cop a can Ribot, la companyia Art Trànsit Dansa va presentar la versió definitiva de 'Les dones i Shakespeare', espectacle estructurat en quatre solos que evoca, amb coreografies de concepció molt diversa, el paper d'alguns dels personatges femenins en la producció teatral xespíriana. Amb més pretensions que no pas aportacions

rellevants respecte a versions anteriors, va tenir, si més no, el valor de ser la contribució local al certamen.

El primer dia d'agost arribava la companyia 'L'Instant d'une Résonance' dirigida per Hélène Cinque, actriu formada al cèlebre 'Théâtre du Soleil'. Davant menys públic del que es mereixien, aquests joves actors francesos van aportar amb 'Peines d'amour perdues' una visió eufòrica i desmesurada de la comèdia en què Shakespeare, a través d'uns enrevessats jocs d'amor entre aristòcrates, critica la hipocresia de les convencions socials. Van fer una gran demostració de "théâtre de troupe", on cadascú sap recitar, cantar, ballar, fer mímica, piruetes o el que calgui. Un altre encert de programació.

La tarda de l'endemà el popular Tortell Poltrona va convocar un públic familiar per desgranar uns quants números del seu repertori habitual, enmig d'un ambient entranyable. Com que la circumstància hi obligava, cap al final de l'actuació va dur a terme aquella entrada antològica que sota el títol de 'Xèspir' anuncia com si fos un fragment del 'Juli Cèsar' escrit pel cèlebre dramaturg anglès i que, després d'un munt de despropòsits, s'acaba amb la mullena a què se sotmeten els suposats Juli Cèsar i Marc Antoni. Un espectacle previsible i agrait.

El mateix dia al vespre hi va haver la segona sorpresa positiva procedent de l'estranger. De Portugal venia 'Burgher King Lear', la proposta que Joao Garcia

En temps d'estretors pressupostàries, caldrà explicar bé els números

ha fet, en codi de llenguatge de clown, a partir de l'obra de Shakespeare que narra els infortunis del rei Lear. La versió, que és totalment transgressora, esdevé esplèndida gràcies a la colossal interpretació dels dos actors: l'australià Anton Skrzypiciel i el portuguès Miguel Borges. A més, també hi ha en aquest espectacle tot un recital de teatre d'objectes. En un escenari austerament naíf, un munt de cadires metàl·liques es transformen a cada moment en els estris que l'acció dramàtica requereix. Una execució extraordinària.

Per al 3 d'agost, dia de la cloenda, el festival havia reservat el que havia de ser un valor segur: 'El Rei Lear' de la companyia 'La Perla 29'. El muntatge, dirigit per l'Oriol Broggi, tenia l'aval de l'èxit de crítica i de públic obtingut a les representacions fetes a la Biblioteca de Catalunya. Però a can Ribot les coses es van tòrcer. Segurament per manca d'adaptació a les servituds de l'espai, la funció, va ser per oblidar. Tant des del punt de vista tècnic com de la interpretació.

Doble valor

Vist en positiu i constatat el compromís públic de la ciutat amb el futur del festival, no es pot trigar gaire a aclarir quin ha de ser el seu caràcter, com, on i quan s'ha de dur a terme i quant ens ha de costar la festa. Sense tenir respostes per a tot, d'entrada el que es pot dir és que el fet que Mataró consolidi una oferta solvent en el camp de les arts escèniques, lligada al nom de Shakespeare i que pugui ser un aparador de bones propostes internacionals o del país, ja té un interès de per si. Però se li afegeix el doble valor de ser una opció coherent amb l'estratègia municipal de donar contingut cultural a la projecció exterior de la ciutat i, alhora, constituir una oportunitat de reforçar l'activitat de foment del teatre que es du a terme a nivell local.

Eficiència i realisme

Ara bé, això s'ha de saber fer des d'un discurs realista, lluny de grandiloqüències. El treball seriós, fet des de la persistència i la modèstia, serà el que acabarà donant la mesura apropiada i el que es guanyarà l'indispensable reconeixement i el suport extern a un projecte d'aquesta mena. La implicació pública de les institucions ha de

garantir, a més, que l'oferta que es generi arribi al conjunt dels ciutadans i no només a determinats col·lectius, per molt teatreros que siguin. La recerca i la consecució de nous públics és, en aquest sentit, un imperatiu social i una bona mesura del creixement qualitatiu de la mostra.

Canviar l'imaginari

Per això caldrà deixar de banda algunes inèrcies que podien tenir la seva lògica en edicions precedents, però ara ja no. Perquè ens entenguem, cal canviar l'imaginari implícit del festival. Aquí no s'ha de copiar mimèticament el "model can Ratés", que és el que ha passat aquest any amb el succedani anomenat can Ribot. Perquè Mataró no és Santa Susanna, perquè el panorama humà de la nostra realitat urbana té poc a veure amb els estiuiejants i perquè, si hem d'apostar pel 'Shakespeare' local, ha de ser per invertir en continguts i no en ostentació. És cert que un bon festival d'estiu necessita un marc a l'aire lliure. Però cal trobar-lo a dintre la ciutat, en un indret que pugui ser acollidor i pràctic, adient per fer-hi i veure-hi teatre i,

sobretot, accessible a tothom. Està clar, doncs, que no pot ser la masia de la carretera de Llavaneres, que és un lloc per embadalir-se, però que resulta allunyat, desavinent i sorollós, que dissuadeix la captació de més espectadors i que a més deu ser molt car en temes de producció i de logística.

Fer i justificar bé els números

Per enfocar el futur del 'Festival Shakespeare' també caldrà fer números. I explicar-los bé. Perquè en temps de recessió econòmica i d'estretors pressupostàries tant per les famílies, com per les institucions o els possibles espònsors, cada euro ha d'estar ben gastat –en termes d'inversió cultural– i encara més ben justificat. Mataró no es pot permetre tics de nou ric com l'exagerat sopar del dia de la inauguració. I la transparència i l'aritmètica correcta han de ser bones pràctiques esteses en el futur a totes les facetes del festival, inclosa l'oficina de premsa.

En qualsevol cas confiem que, com a la darrera escena de 'Penes d'amor perdudes', Shakespeare ens torni a convocar d'aquí a un any.